

Inca 10 Setembre 1946

Estimada donya Maria-Antònia Salvà:

Lo primer de tot és saludar-la pel dia del St Nom de Maria, desitjant que el passa en tot el goig i alegria possible amb companyia dels seus estimats.

Fa estona que no he sabudes noves de Vostè.

Que fa, té cap projecte literari ara que sembla que hagen donat lloc a publicacions del llibre català? A [la] nostra llibreria en rebem bastants sovint. Ja fa estona que ens servirem les posies de Santa Teracina del diví Infant, tradurides per vostè. Ens agradaren molt.

Aquest estiu l'he passat al Morer Vermei d'Alcudia amb la meva esposa que ha millorat un poc la seva salut, variant el personal de la família segons les faines. A Alcudia me digueren que la germana de nostro gran amic Mossen Miquel estivetjava a Alcudia que no vol tornar a Polensa perquè havien venuda la casa pairal de Can Costa. Vaig pensar que se alegraria de la meua visita, com així fou, tot d'una que vaig dir qui era, feu molt de cas de mi, dient que Mossen Miquel me estimava, per que moltes vegades parlava de mi. Amb la nostra conversa parlarem que l'hereu havia venuda la casa sens nacesidat, perquè deia que valien més els interesos que la casa i la terra, però resulta que la peseta va tant baixa que no entran lo que se pensava.

Jo vaig dir-li que [la] casa de can Costa la havia de adquirir l'estat o la Diputació per fer-ne un[a] institu[ci]ó de cultura, museu o beneficencia titulat amb nom de Miquel Costa fent-hi la seu estaduo[?]. Pot ser aquest pensament l'hage tengut un altra, però sia com sia així el millor monument que li podien fer, fins trob que els qui estimaven don Miquel n'haurien proposar-ho fent alguns articles així se podia dir lo que digué don Miquel a l'Oda als joves: Siau qui sou.

Tal vegada V. seria la més indicada amb una poesia d'aquelles tant dolces que vostè sab fer sense agraviar nengú. Tirada l'idea al carrer podria esser que altres la recullisin en bon èxit.

Altres coses li podia dir de l'estada a Alcudia però no son de interès.

Que la meua filla Francisca s'ha casada amb un enginyer de Granollers que feu el servici a Inca. Es molt bon atlot i molt enteliguient y molt patriota. Com tots el[s] catalans, que ja està col·locat amb un sou de 2.000 ptes mensials.

Es crit correns perquè me tenc de anar altra vegada [a] A[l]lucdia, que ve na Francisca que ve amb Alfred Canals, el seu espòs.

No faci cas de la radació i borryny d'aquesta carta.

Solament vegi el meu cor que en la vellesa estim els amics, com sempre, i vostè es la major de mes amigues.

Miquel Duran

Cartes de Maria Antònia Salvà a Miquel Duran (1942-1946)

XII JORNADES D'ESTUDIS LOCALS

Francesc Lladó i Rotger. Doctor en Filosofia per la UIB

En aquesta comunicació pretenem donar a conèixer la part de les cartes de Maria Antònia Salvà a Miquel Duran que es corresponen amb les catorze de la comunicació "Cartes de Miquel Duran a Maria Antònia Salvà (1942-1946)", que en seran un bon complement i que podeu trobar en aquest mateix volum. Volem agrair, una vegada més, a la família Duran les facilitats que ens ha donat en l'accés a aquests documents, sense les quals aquest treball hauria estat impossible.

A la comunicació anterior ja hem dit que no comentàriem les cartes una a una, sinó que les comentàriem en general, juntes les de Duran i les de Salvà. Així ho hem fet a la comunicació anterior que acompanya aquesta. És per això que remetem el lector a aquella perquè pugui llegir allà aquest comentari.

Les cartes de Maria Antònia Salvà

Acabarem l'anterior lliurament amb la carta 30, en la qual Maria Antònia Salvà parla a Duran de l'error que hi ha hagut amb el poema dels xiprers i li inclou el poema "L'enterrament familiar". La carta 31, amb la qual començam la part del recull que presentam enguany, mostra com llavors Salvà està pendent de les cartes de Duran, car el fet que no li hagi escrit la inquieta i li fa sospitar que no li hagi passat alguna cosa. En aquesta carta continua la correcció del poema sobre els xiprers i Maria Antònia confessa que li han vengut ganes de fer també un poema sobre aquests arbres, tan dolguda està que els tallassin que no va al cementiri per no veure'n la pèrdua. Ens fa conscients també que, en aquests moments, Salvà ordenava l'arxiu de poemes inèdits i que en tenia material per a dos llibres, que creia que no podria

editar, però la feina quedaria feta per a més endavant. Per altra banda, la poetessa manifesta el dubte sobre si convendria fer una edició d'aquests llibres on hi ha coses rebutjables o si seria millor tornar a editar els poemes que la gent ja coneix. Torna a sortir el tema de les dificultats que tenen els poetes per editar versos en català i cita els casos de Miquel Dolç i de Guillem Colom, que ho intenten. També és molt curiosa l'anècdota del poema escrit per Salvà, i que es veu que algú va traduir i que comença dient en referència a Sant Francesc “Las huellas del Caudillo enamorado”. A Madrid tenen dificultats per cantar aquest himne a causa de la menció del Caudillo i la confusió amb l'únic a Espanya que té aquest nom. Salvà ho soluciona traduint ella el poema al castellà al frare franciscà que li ho demanava.

També hi ha en aquesta carta un comentari sobre el quefer diari del pintor Francesc Salvà, germà de Maria Antònia que Duran admirava profundament. Altre cop pel setembre Salvà felicita l'amic per la seva onomàstica.

Vegem ara les cartes de Maria Antònia Salvà:

31

Pax et bonum

Benvolgut amic: Te raó que s'es passat un bon raig de temps sense comunicar-nos. I no es que jo no em recordàs de V. Ades-i-ara deia entre mi mateixa: ¿Que li deu passar al bon amic Duran que no en sé res? Per això m'he alegrada de cor de sebre per la seva carta que es manten bo i sa i amic com sempre de les Muses. El sonet dels xiprers n'es una prova que agraeisc de bell nou, i fins i tot em fa venir ganes de cantar, encara aquella feta vandàlica de la tala dels arbres estimats, de la qual no m'he poguda encara consolar... Tant, que fins i tot em té retreta d'anar al cementeri (no de pregar pels meus, això mai!) sinó de visitar la tomba a on abans sentia consol i ara desolació. Fins i tot ¿que es pensa? Vaig dur llevor dels xiprers de cura i en vaig sembrar un planter. Ara ja han crescut, pero que en treuré? Qui s'hi atreveix a anar contra corrent?

Tornant al sonet, particularment al tercer vers, que sempre se li ha mostrat una mica *rebec*, encara hi deixaria la primera versió que si no record malament deia, poc més o manco: “una dona modesta, ja anciana”, i deixaria anar allò de la *gracia boraciana* que tan poc m'escau. –Si vol fer referencia al meu caire poètic, aquest ja resurt, i amb excessiva delicadesa, als dos tercets del final. Així, li resultaria la peça mes harmònica i natural, al meu judici. També diria “Els xiprers *talats* (i no “tomats”). I així podria arxivar-la, per si s'escaigués de publicar-la qualque dia.

El meu arxiu de Inèdites es nombrós (qualque gra entre la palla) i enguany he volgut ordenar-lo una mica per evitar tasques enutjoses als qui sobre-venquen, si a qualcun pogués interessar la meua obra. De la tria, m'en resulta material per dos llibres (com li digué el P. Salvà) llibres que no tenc grans esperances de publicar per ara, ni grans il·lusions tampoc. A la biblioteca d'En Moll “Illes d'Or”, sembla que tracten de publicar les “Elegies de guerra” d'En Miquel Dolç i en Guiem Colom m'escrui també que ha entregat al mateix editor un tom de “Cançons” perque siguen enviades a la censura. Veurem... Encara com li deia que a la meua obra inedita hi pugui haver qualque cosa d'acceptable (pel meu gust) hi ha moltes porgueres i posada a publicar no se si em convendria mes fer una segona edició de lo que el public ja coneix i ha tenguda alguna demanda. Però amb el temps que correm es possible que ja no es faci de vida meua.

Voste que no es gens extrany al franciscanisme, deu conèixer aquell himne que vaig fer anys enrera pel terciaris qui comensa: “*O Sant dolcissim flor de l'Umbria...*” i que en el dia està bastant negligit per donar lloc a: “*Las huellas del Caudillo enamorado...*” (que no manca qui el trobi *cursi*, i fins i tot d'un regust profà). Be: El P. Esteve qui es ara Rector de la Parroquia d'un suburbi de Madrid dedicada a S. Francesc, i ha estat darrerament a Mallorca, em contà que varen haver d'advertir als feligresos que son gent de poca instrucció, que “*el Caudillo*”, aquí era Sant Francesc (cosa que em va fer molta de gracia). –Estava el dit P. molt desitjós de [que] cantassin el meu himne, pero es trobava amb la dificultat de la llengua, en vista del qual li vaig girar la lletra en castellà, i s'en anà qui no tocava de peus en terra de satistet. – (Perdoni l'anècdota).

El meu germà Francesc, que el saluda, està molt agrait a l'apreci que V. fa de les seves pintures. No te idea de quina es la seva activitat en aquest ram, sobre tot ara qui el seu fill ja cuida de la resta. En bon matí s'aixeca i en venir de Missa i berenat, ja es partit a pintar o a dibuixar, i fins que hi veuen... i encara de vetlada. Es pot dir que no mes suspen la feina per menjar i per resar. Ara acaba de donar fi a una serie de dibuixos lulians dels que crec que farà, mes envant, una exposició. Com no es una cosa es l'altra, i sempre en du qualcuna de moguda; amb una activitat, com deia, verament *joventívola*, i ja te 75 anys! Tots n'estam ben contents i ho miram com una gracia de Deu perque això el distreu de preocupacions i li dona vida.

No li torn el sonet del xiprers, perque supòs que V. el deu tenir i per no quedar-me sense. A la primera versió supos que la hi vaig tornar corretgida perque no compareix p'en-lloc. La carta amb que el m'enviava si que la tenc.

I acab aquesta llarga missiva per allà a on calia començar-la que es donar-li els “mols anys” mes afectuosos per la seva festa de Sant Miquel, que li desig curullada de gracies i benediccions en companyia de tots els seus, a qui salut, i agraïnt-li de pas, la seva felicitació per la del Nom de Maria.

Amb això i encomanant-se de cor a les seves oracions, resta sempre de V. bona amiga en Jesús.

Maria-Antònia Salvà

Lluchmajor – 27 Setembre – 1942

32

Alabat sia Deu!

Benvolgut amic Duràn:

Abans de tot mil i mil gracies per aqueix gentil poemet de la Mare de Deu de Lluch. Fou per mi una bella sorpresa puis no sabia o no recordava que el preparàs. El llegirem el mateix vespre, en familia, al voltant de la *camilla* amb el braser casolà, que en aquest temps es fa ja amable, i en quedarem molt complasents. Tant, que d'aquell exemplar de *plus* que V. tengué l'amabilitat d'ajuntar al que em dedicava, en vaig fer present al meu germà Francesc que li restà molt agrait i m'encarrega que le hi digui de part seva.

Malgrat qualque petita (insignificant) incorrecció de forma, cosa mes sentida que aquest poemet, dupt que n'hi pugui haver. Els qui passam ja els 70 anys i hem viscut els darrers desenis del

segle passat, i sobretot aquella inoblidable romeria de la Coronació Pontifícia de la Moreneta, estam capacitats mes que ningú per comprendre tot l'encís d'aquesta obreta de V. “Allò era anar a Lluch!” (com diu V. amb tanta raó). Qualcant tot lo mes fins a Caimari i emprendre llavors la pujada a peu per aquell simpàtic llarguissim camí vell que avivava amb l'il·lusió, la fe i el desig de l'arribada per adorar la Mare de Deu, Mare també de tots els mallorquins. Ja l'insigne Quadrado, quant feren la carretera, es planyia de que aquests Santuaris es fessin *massa accessibles*, i fins a l'Himne que escrigue per la Coronació, deia que la Verge Soberana “*ama els penyals, els de pujada aspriva – que amb fè i treball la súplica mes val.*”

¡Oh, aquella nit de lluna, aquells càntics, aquelles banderes! Record particularment la d'els inquers: era blanca, amb una gran creu vermella; em sembla que duia també l'escut amb el ca, i una inscripció que deia: “El poble d'Inca” – Veritat que era així? – Aquella alusió de V. a les mans que hi brodaren i que li guardaren son cor m'ha afectada dolçament. Es un record intèns, digne, en tot, de V.

I que de belles flors ha sabudes trobar pel seu ramellet! Allà tot hi ressurt: la classica *diada*, la *font cuberta*, els *carros adornats amb pinotell i falguera*, les *mides* que el jovent s'en porta al capell o al trau, per obsequiar l'atlota, les *dances* honestes, l'oli pur i la roba neta donats als visitants en nom de la Mare de Deu! Oh! es l'idil·li de Mallorca, de la Mallorca vera, honrada, patriarcal! La qui per agrair les merçes rebudes fara el viatge *a peu descalç o pujarà de genollons* a adorar la Imatge de Maria, “fent vots amb nova promesa” de retornar-hi prest. – Amb una paraula: Es aquest llibret un tribut que Vostè *devia* a la Mare de Deu i no te res d'estrany que els bons Pares del Santuari el rebessin amb tanta satisfacció. – Al donar-li jo també l'enhorabona la fas extensiva a tota la seva família i molt particularment a la seva bona esposa, la millorança de salut de la qual es d'esperar que es vagi afiançant fins al complet recobriment, com li desig, si convé de tot cor saludant-la amb afecte, com a tots el demes de ca-seva.

x x x

Moltes gracies, també pel sonet dels xiprers que ara, pel meu gust (descartant el que té per mi d'encomiastic) li queda perfect. – Molt m'agrada l'idea que em dona pel que jo hauria de fer i *voldria fer*. – Si qualche dia em trob en saba i en puc sortir d'aquest mig compromís a que m'ha portada el bell sonet de V. ja le hi escriuré. Ara per ara tenc molta feina de ploma no mes de les cartes que hauria d'escriure o contestar.

Per indicació de l'amic Ferrà acab de fer una requisa de la poesia religiosa que tenia escampada: Goigs, Himnes, pregaries i altres coses fetes d'encarrec. De les que he anat trobant, en sumen mes de 40. Però una volta passat el garbell... no sé, no sé..!

x x x

Ja es prou que hagi conseguida la rehabilitació del meu himne “*O Sant dolcissim...*”! Es coneix que V. te molta mereixera en certes esferes! – (En paperet apart li inclouré la versió castellana que vaig fer d'aquest himne pels terciaris de Madrid). Em va fer molta gracia que quant li digueren d'aquell himne “*no el canten porque no el saben*” contestàs V.: “*no el saben porque no el canten*” (enginyosa resposta, per cert!) – Però res m'ha admirada tant com el seu *atreuiment* de proposar pel cant *non di meno* que la “*Pregaria per la llengua*” ¡En aquest temps que correm! – Es clar que per anar quantre la blasfemia i el mal parlar qualsevol arma es bona. Però... Quin temps era aquell que V. estampà aquesta “*Pregaria*” en els quaderns d'escriptura! – En guard un exemplar, com un joell!

Deu li dó salut i gracia divina, i belles inspiracions poètiques, com li desitja aquesta agraida i vella amiga de V., afma sempre en Jesús

Maria-Antònia Salvà
Lluchmajor 22 de Novembre – 1942

33

Lluchmajor 6 de Mars -1943

Benvolgut amic Duràn: “No tarda el qui arriba” Em sentia endeutada literariament amb vostè perque volia “legalitzar” el seu magnífic sonet, (o mes ben dit *el final* del mateix), rimant, si això m'era possible una de les impressións mes intenses sentides en la meua vida, al quedar sorpresa pel fet vandàlic que els vaig contar aquell dia a la biblioteca: la tala d'aquells inoblidables xiprers, qui, de retop, li inspiraren a V. tan delicada i bella composició poètica. Jo *volia* en agraïment del seu obsequi, alliberar aquesta obreta seva de qualsevol ombra de inexactitut, i mentres no ho hagues fet, en sentia com un remordiment. Aquí te aquest pobre sonet que ningú ha vist encara. Accepti'l com un petit com un *degut* homenatge a la seva musa, sempre tan exquisidament amable en vers de mi.

x x x

Per algun temps, com sap, vaig nodrir l'esperança de veure publicat algun nou llibre meu de poesia original. Hi havia interès en fer-ho, i jo també ho desitjava, però n'hem hagut de desistir. Ja no son unicament les traduccions catalanes d'obres estrangeres que la censura proibeix (com me passà a mi amb els Pascolis), sino els llibres originals d'autors catalans “si no son aquests autors classics i consagrats, i no posteriors al segle XIX.” – Com jo som *posterior* (com a escriptora) la censura m'agafa de ple. La censura qui acaba de negar el permís de publicació a un llibre d'En Colom, i a un altre d'En Tous i Maroto originals tant un com l'altre, ha deixat passar un llibret d'En Dolç i un altre de Mn. Geis (poesia catalana) qui es paga a 12 pessetes l'exemplar. Això em fa creure que la censura va contra els autors els noms dels quals eren ja coneguts d'aquests anys darrers. ¿Que hi ha que fer?.. Paciencia, i tot sia per amor de Deu.

Tenia esperances de que ens veuriem a Ciutat per la mort de la boníssima i simpatiquíssima Mare dels Ferrà, alcel sia! Nosaltres anarem al funeral, tornant tot-d'una. Hi anam ara poc. Hem tengut malalties, crisis de serveis domestic; pero ara estam bé gracies a Deu.

Saludant afectuosament la seva Esposa i fills, es sempre de tots i de Vostè bona i feel amiga

Maria-Antònia Salvà

34

Ave Maria Puríssima, concebuda sens pecat
Ciutat 1er de Juny -1943

Benvolgut amic Duran: Fa molt de temps que li dec carta i que tenc en projecte d'escriure-li, cosa que em feia recordar de Vostè amb frequencia, però des que m'arribà la seva llarga, que

no porta data i em pervengué la segona quinzena d'Abril, s'han passat coses transcendents: El dissabte del Ram venguerem a Ciutat comptant passar-hi la Setmana Santa i les festes de Pasco; però com l'home proposa i Deu disposa, el dissabte de Gloria a entrada de nit, el meu germà Francesc degut a un pas en fals que donà en la via pública quant anava a pendre l'acera, caigué i es trencà la cuixa dreta. Figuri's quina impressió per mi quan retirant-me a casa, em vaig trobar pel carrer amb tres homos que el duïen en pes; un d'ells el s'havia hagut de carregar a l'esquena, els altres ajudaven com podien. Vaig volar escala amunt amb la trista nova, els atlots no hi eren, vingueren després, vingué el metge, el pacient fou posat al llit, el fémur romput cosa que fou confirmada per la radiografia. Una cura terrible: Han hagut de foradar-li l'os passant-li de part a part una barreta d'acer a on va fixa una gran ansa amb una corda per mantenir-li la cama estirada, amb un gran pes al extrem i així s'està el pobre, sens poder-se valer, fins Deu sap quant... cosa llarga y dolorosa. Sé d'un altre cas semblant que va anar bé, però a la pacient li costa estar-se un any en el cep.¹ Ja pot pensar que tots som a Ciutat. La invalidesa del pobre malalt y els seus sufriments, reclamen a totes hores l'ausili dels fills, i jo he d'atendre la gent qui vé. Com haviem d'anar a la Pelegrinació? Vostè es degué mal entendre creguent que erem a S'Allapassa. ¡Que en fa de temps que no hi som estats! Encomanins a Deu a tots y particularment al pobre malalt, que està també diabètic y te ja 76 anys en curs. El metge no ha volgut dir-li de la ruptura del òs i li diu que tot es motivat per la contracció dels nirvis, però jo crec que ell ho veu, encara que no le hi diguem, i així estam... Faci's en tot la Voluntat de Deu, y V. perdoni la llarga relació.

x x x

Vaig parlar amb l'amic Ferrà de la llarga poesia de V. o sia del "Cantic de les Criatures a la Mare de Deu de Lluch" a qui vaig ensenyar-lo, i ell opina que no l'ha de posar al llibre. Troba que aquest li queda perfect tal com esta, i que qual-se-vol adició que hi volgués fer no farà mes que des-lluir-lo. Jo trob que no va descaminat, encara que la poesia en questio sigui ben sentida y contengui coses prou acceptables, mes en l'idea que en la factura. Ara de bell nou l'he tornada llegir. No l'esquinsi. Guardi-la com una presentalla del seu intens afecte a la nostra "Moreneta" pero deixila fora del llibre en qual-se-vol nova edició que d'ell faci. El llibret a mes d'un petit joiell piadós ha d'esser tambe un petit joiell literari qui refle[ctei]xi l'autor i això ja ho té. Aquest es el meu consell.

x x x

Tenia l'encarrec de fer-li una súplica. La tertulia de Ca'n Massot per la qual han desfilat en simpàtiques sentades una gran part del poetes mallorquins, vells i nous, desitjava que Vosté hi donés una lectura aquesta primavera ara qui els dies ja son llargs i això pot ser li facilitaria a V. la cosa. La iniciativa partia segons crec d'En Ferrà, i jo vaig assumir l'encomanda de fer en nom d'ells ben gustosament la invitació, lloant previament com era degut l'art de V. i el seu valor poètic. Ara la cosa s'haurà de suspendre, al menys, crec jo fins a la tardor o l'hivern qui vé perque un dol familiar s'acaba d'abatre damunt la bona gent qui tant de cor ens acullia. S'es mort aquests dies en Josep Massot, —el músic, tan conegut, germa dels nostres amics, (ahir li feren el funeral). Les circumstancies, com veu, no son propicies a unes reunions qui tan simpàtiques eren a tots. La darrera o una de les darreres fou dedicada a la memoria d'En Costa (la darrera, si, perque fou als primers dies de Setmana Santa i jo vaig assistir-hi) resultà exquisida. Es llegí una gran part de l'Obra del Mestre el retrat del qual presidia l'acte, destacant sobre un

domas vermell ornat de llorer, llegint-se també per llurs autors alguns treballs dedicats a ell. Hi assistiren també els parents de l'homenatjat, inoblidable, i tot va estar molt bé.

Jo, com V. pot comprendre per les circumstancies, tret de qualche petita estrofa d'*atenció*, (un àlbum o coses per l'estil), estic actualment de vacança literaria. La correspondencia epistolar a que em veig sotsmesa, s'en du una gran part del meu temps, i això i tot em costa no poc treball, avui en dia.

Amb afectuosos records per la seva esposa i fills, es sempre de tots Vostès invariable amiga en Jesús.

Maria-Antònia Salvà

També a mi m'havia fet pensar en Vostè la gran romeria franciscana a la qual nosaltres hagerem de renunciar- ¿qui s'ho havia de creure? *Deus super omnia*. També m'hauria sabut greu no trobar-lo a V. a Inca si, a la inversa, fos jo la que hagués anada allà en romiatge. Pero estic molt contenta de que els lluchmajorés sabessin quedar bé amb els pelegrins i de que tots els actes resultassin tan be i que la música de l'Himne fos tan acertada. "Sia gloria al Senyor, sia lloança — al Seraff d'Assis!"

Val

35

Lluchmajor 22 de Febrer -1944

Inoblidable i bon amic Duràn: Si no tingués tantes proves de la seva bondat i gentilesa de cor, no sabria per on comensar aquests quatre mots, tant de temps fa que tenc el proposit formal d'escriure-li després de la seva agraidissima lletra datada el 22 de Desembre (avui fa dos mesos, com qui no diu res!). Molt li vaig agrair la visita que ens feu a Ciutat encar que no ens poguessim veure. Ni record ja si m'ho digueren, segurament que sí, però jo segurament no era a casa quan V. vingué. Quina temporada per mi i per tots! El meu germa fet *una pura ruina*, als tres mesos llargs de immobilitat a la fi poguerem traure'l del llit i traslladar-lo així com Deu volgué a Lluchmajor a on continua amb els dolors terribles, completament invàlid; ni remeis, ni massatges; ni aplicacions d'electricitat, res li feia res. Ara, amb ajuda de dues croces, i ben acompanyat, va a Missa al Convent i si el temps ho permet a pendre un poc el sol per fora-vila, tot lo qual demostra que va millorant encara que lentament; els dolors van cedint a poc a poc, i fins i tot pogué assistir al casament d'En Jaume el seu fill darrer, que tingué lloc a Ciutat dia 1er del corrent Febrer cosa que ens ha obligat a passar de nou una mesada a la capital, a on acaben d'establir-se els nous esposos. Amb tot el que va dit i mes que podria afegir, (perque de preocupacions personals no m'en han mancat tampoc) no es estrany que les meves correspondencies hagin quedat postergades, i això sensa que mai per mai sien estat oblidats els meus bons amics, entre els quals forma Vostè, com ja sap, en primera fila.

x x x

Dues coses m'alegraren molt en la seva carta de referencia: la primera l'haver-me comunicat que, (degut en gran part a la intel·ligencia i bon tracte del seu fill Llorenç) Nostre Senyor li dona bones velleses. — L'instrument de que Deu es val per a favorir-lo, ja que els bons fills son la corona dels pares[,] ha de dulcificar, encara el benefici. Deu sia lloat i per molts anys, si conve!

¹ Instrument de subjecció d'un presoner, parany per agafar ocells. Fa referència a la impossibilitat que té el pacient de moure's lliurement.

L'altra cosa que m'ompli de satisfacció es el cas —tan justíssim!— que ha fet de V. i de la seva obra els “Amics dels Goigs” allà a Barcelona, i amb tota la meva anima suscriuria l'acord pres per l'“Academia de les bones lletres” d'escollir-lo a V. com a representant a Mallorca d'aquest ram importantíssim de la nostra literatura. Merits no n'hi manquen amb tant i tan dignament com ha treballat en el ram (posteriorment he rebut els dos exemplars dels de Sant Sebastià que en son una nova mostra), i cregui que ja de bell antuvi “els ulls me tornaren verts” com solen dir de ganes de contribuir a l'obra enc que sols fos amb un granet d'arena. Em plauria molt publicar en aqueixa col·lecció de V. els de Sta Catalina Thomas que fóren musicats p'En Baltasar Samper (jo posseesc lletra i música) i resten encara inèdits; pero no m'atrevesc, perque havent tengut premi en el certamen que se celebrà a Valldemossa per la canonització de la Santa (el premi oferit, segons crec, pel Rector de aquella vila) no se ara si puc disposar de la propietat de la meva obra.

De les dues lletres que li incloc, (si li semblassin aprofitables) crec que s'en podria fer càrrec; de la de Sta Cànida, sobre tot, que es canta a la nostra Parroquia i costaria poc sebre d'on han tret la música. — Dels de *Crestaig* no en se res; els vaig arreglar fa molts d'anys per encarrec de D. Miquel Costa i el record que *in illo tempore* la darrera estrofa meresqué grans aplaudiments d'En Carner. (Sembla que Sta Margarida era invocada de les parteres en l'oratori de Crestaig) no se si es degueren publicar o no.

Es per demes el dir-li que si acas vostè es resolgués a publicar qualche cosa del que jo li enviàs, totes les despeses anirien a compte meu, encara que V. hagués de cuidar de les vinyetes i de tot, (que massa acreditat te el gust), després m'entregaria la nota de totes les despeses, que jo li abonaria. El que passa, però es que els millors Goigs (*Goigs*) que jo tenc escrits, son pot ser els de Sant Llorenç del Munt i els d'El Sant Crist d'Igualada i ni uns ni altres no podrien entrar en la nostra col·lecció per haver estat ja publicats els primers a expensa del Sr. Comte de Sant Llorenç amb lletra i música i els altres al “*Llibre dels Goigs*” editat amb tot luxe pels Igualadins.

Pot ser acudint als diferents Santuaris de Mallorca es trobaria encara qualche romanalla. Els de la Mare de Deu de Gracia que jo sentia cantar de nina, ja no els vaig trobar. Es clar que no tot son peces literaries, pero si haguessim de replegar tot lo que encara existeix en podrien fer garbes. En Costa en va fer uns per la Mare de Deu de Montissión de Porreres.

Hauré d'acabar perque es molt tart. Agraidíssima a les seves pregaries pel meu germa Francesc que com li deia abans es va reforçant de mica en mica.

Amb afectuosos records per tots els seus, resta sempre de V. i de tots afma amiga en Crist.

Maria-Antònia Salvà

36

Pax Cristi

Lluchmajor 11 d'Abril de 1944

Benvolgut amic Duràn: Ahir dia 10, hora-baixa de tot, m'arribà la carta de V., molt agraïda, i que em don pressa a contestar per un doble motiu: El primer, perque la meva felicitació Pascual, que fas extensiva a tots els seus amb la simpatia i la bona amor de sempre els pugui pervenir dins la vuitada solemne de la Resurrecció. Això per endavant, i després per la qüestió dels Goigs.

Crec que podem deixar de banda els de Santa Cànida. No em sembla que aquí hi hagués cap interès en guardar-los en estampa artística. Volgueren unes estrofes per cantar i les ho vaig fer i solament no sé d'on treuriem la música (que jo no puc sentir a causa de la sordera). Amb una paraula crec la cosa ha tengut poca transcendència i mes val deixar-ho corre.

Els de Santa Catalina Thomas, ja es altra cosa: Tenc jo a més de la lletra, la música que a instancies meves li posà En Baltasar Samper i tant una cosa com l'altra ho facilitaria gustosa, tant pels *amics dels Goigs*, com pel P. Hilari (que jo tampoc conèc). Així com Vostè ho preferís, posant aquest que-fer ben tranquila en mans de V. i a totes passades. — Crec, però que convendria que V., (com insinua) s'entengues directament amb el Rector de Valldemossa, (que es el mateix, si no vaig errada, que oferí i pagà el premi dels *Goigs* en el certamen de l'any de la canonització) per demanar-li si per part seva te inconvenient en que el Goigs sien editats, afegint que per part meva no hi ha cap dificultat que cediré gustosa no tan sols la lletra sinó la música que a instancies meves hi fou posada, i no sé que es sia cantada mai.

Els germans Ferrà, (En Miquel i en Bartomeu) s'en rigueren una mica dels meus escrúpols respecte d'això, de fer tant de cas d'el permis del Rector, opinant ells que amb els anys que han passat sensa que s'hagi tornat *resar* de semblant cosa, era jo ben lliure de fer lo que volgués d'una obra meva. Potser tenguin raó, pero... ¿I si l'ofertor del premi hagués pretengut, per Valldemossa la porprietat de l'obra premiada?... I jo voldria obrar correctament, en el cas de [que] fos així cosa que no puc assegurar.

Per altra part, ¿A qui pot convenir suscriure's per una bona quantitat d'exemplars dels Goigs (lletra i música) si no es a Valldemossa mateix? —Amb una paraula: El dia que V. vegi com a cosa factible el tirar envant amb l'edició, no te mes que avisar-me i jo li enviaré certificades, música i lletra, sensa cap formalitat a cumplir respcte de mi.

En quant a-n això que em diu d'el P. Hilari, no em sabia gens de greu que els meus Goigs de Sta Catalina Thomas formassin en aqueix llibre d'els 100 que segons diu està en projecte. Vostè faci el que be li sembli. — Tractant-se d'un P. caputxí, i resident a Barcelona, es molt provable que en el tal llibre es resevi un lloc pels meus *Goigs a Sant Llorenç del Munt*, tota vegada que la familia dels comtes de Sant Llorenç es molt amiga dels Caputxins, però jo no en sé res fora del que m'ha dit Vostè.

x x x

Li agrairia molt que m'aclarís això dels Goigs a Santa Margarida de Crestaig fets per una Monja Franciscana, i si existeixen encara, em plauria poder-los veure. Devien esser els que m'envià En Costa *in illo tempore* perque jo ves de refer-los, i no crec que jo n'aprofitas altra cosa mes que la historia o vida de la Santa i la devoció del poble a l'Imatge de Crestaig. — D'aquesta lletra que m'envià En Costa (i que jo li deguí remetre) no en puc recordar mes que dos versos qui per cert feien riure D. Miquel, i eren els següents: -“*Guardaven cert bestiar — fent ofici de pastora*” I no en sé cap altre. Per això m'agradaria tornar-los veure per cotejar-los amb els meus. Però això no corre cap pressa, essent com es una pura curiositat.

x x x

El meu germà Francesc molt agrait a l'interés de V. esta fet una pura ruina, i provablement ja no es refarà. Els altres bé inclusivament jo, encara que mes sorda de cada dia. Faci's en tot la Voluntat de Deu i seguiguem esperançats les seves directives.

Per la redacció d'aquesta carta podrà comprendre també que els anys no m'han passat debades. No tenc paciència per rellegir-lo. Basta que m'hagi donada a entendre.

Afma en Crist, i ¡*Sursum corda*!

Maria-Antonia Salvà

37

Lluchmajor 21 d'Abril – 1944

Benvolgut amic Duràn: Avui mateix he rebuda carta d'En M. Ferrà i em diu això: “En Bartomeu va parlar amb el Rector de Valldemossa que li digué que no sabia res de la propietat dels *Goigs*, que aquests eren ben teus i que, en tot cas, ell ja t'autorisava a fer-ne lo que volguessis. De manera que ja els pots publicar en tota consciència.” – Le li he volgut dir tot-d'una per estalviar-li feina en cas de que V. persistís en demanar permís al dit Rector per la publicació del meu treball. De manera que essent tal com diu En Ferrà i tenguent V. com ja té la meua autorisació, pot tallar i cosir respecte d'aquells Goigs a Santa Catalina Thomas, i publicar-los *quant i com i a on* millor li sembli. Al entretant jo faré copiar la música (perque em vull quedar l'original) i si no reb avis en contra, le hi enviaré juntament amb la lletra. – Per si pot interessar-li, li diré que la lletra consta de 15 estrofes (a mes de la primera de sols quatre versos) les restants de sis versos i els dos de la tornada = 8 com els seus de S. Sebatjà. – La música conté les 2 primeres estrofes: la dels 4 versos i la primera de les llargues- i l'acompanyament d'orgue, pero per editar-ho en forma d'estampes, deu bastar la melodia. Això V. ho sap mes. Ara, si V. veu dificultats en el despatx d'aquesta obra i mes en els temps actuals, en desistesca, que jo no em perdonaria mai haver contribuït al seu fracàs editorial.

Bons records a tots els seus... Afma en Crist

Maria-Antònia Salvà

38

L'Allapassa 24 de Juny -1944

Benvolgut amic Duràn:

Com mes voltes li don, mes em sembla extemporània la publicació d'aquells Goigs a la Santa Mallorquina Santa Catalina Thomas; tant, que per part meua pot suspendre per ara al menys, la tasca projectada que jo consider de resultats tan insegurs. Esperem que les coses mudin, si està de Deu que han de mudar, i no forcem el curs de la Providència. – Amb tot i això, no cal que em remeti la lletra ni la música dels Goigs esmentats, que vaig enviar-li no fa faire, porque les tenc.

Supòs que la acorada franciscanitat de V. el portarà com es natural a Ciutat per les pròximes festes de la Basílica Iuliana, i que allà, en temps mes normals per nosaltres, ens hauriem vist. Ara, ai!, no ens sera possible. Al meu germa Francesc, per atendre a l'aranjament familiar dels seus fills, li ha convengut vendre la casa de Ciutat i ja l'estan desocupant. No tenguent allà posada, s'ens fa molt i molt dificultosa l'anada a la capital sobre-tot en les actuals circumstancies de familia. Paciencia.

Tenia una carta començada per Vostè i es quedà sense enviar. Es segur que roda per ca-nostre de Lluchmajor. Sé que li contava del P. Hilari que em digueren que era tan eixerit, que “ quan tornava de dir Misa a Pedralbes, cridava els aucells, com N. P. Sant Francesc, i sempre estava content.” Això el fa particularment simpàtic; de manera que si tant sobre-abunda en ell el goig espiritual, ja no hi ha que extranyar de que sia autor *non di meno* que de 100 *Goigs* com diu Vostè.

He malaltejat jo tambe, gran part de la passada primavera. Ara, un cop entrat l'estiu, em sent molt be, Deu sia lloat. – I sobre-tot em sent com mai agraïda a tots els que m'han volgut be i a quant han fet per mi, entre els quals figura V. en primera fila.

Sempre, sempre afma en Jesús

Maria-Antònia Salvà

39

Lluchmajor 17 de Juliol – 1944

Pax et bonum

Benvolgut amic Duràn: Vaig rebre la seva amable carta, tan digna de Vostè i dels seus sentiments delicats. Per això mateix, porque em son ben coneguts els seus sentiments i per altra part he hagut de fer tanta *experiencia personal* del temps actuals, és porque despres de pensar-hi un pic i un altre, em semblà que lo mes avengut era suspendre, per ara, la publicació dels Goigs de Santa Catalina Thomas, que tanta il·lusió m'hauria fet de veure'ls editats per V. que tan acreditada te la perfecció en aquest ram, i encara mes (si això fos possible) la bona voluntat en vers de mi. Però digui'm: ¿Qui s'havia de interessar *avui*, pels tals Goigs? ¿Qui s'havia d'atrevir a cantar-los? No, no em digui pessimista, a mi que he tengut *tres llibres* en perspectiva de publicació i a tots tres he hagut de renunciar: -Les traduccions de Pascoli (a Madrid ens negaren el permís que ja teniem sol·licitat) –Les traduccions de les Poesies de Sta. Teresina: -ja eren a Barcelona[,] ja havíem tractat de l'assumpte amb les monges mateixes de Lissieux i a la fi ... *nada entre platos*. I encara un tercer llibre, (aquest d'originals) que com alguns altres autors mallorquins a Madrid no volgueren autoritzar per tractar-se d'autors *posteriores al siglo XIX*. Ara digui'm si no puc estar escalivada.

No he sabut res d'En Ferrà. No sé si degué parlar amb En Pons a qui jo ja havia alleujat del compromís de fer el dibuix; i li confés que em sap greu d'haver-ho fet, porque el meu desig és que Vostè conservi la lletra i la música d'aquells Goigs com un dret que tenguí la seva casa de publicar-los abans que ningú, si s'en presentàs ocasió, i ara sols mancarien de dibuix. Si pogues veure En Pons jo mateixa n'hi diria qualque cosa en aquest sentit. Ara no gos escriure-li per por de [que] no hagi sortit encara de una terrible temporada de malalties de familia que em digué que estava passant.

¡Bella imatge la de les valsies revolant per sobre el claustre franciscà! També llur crit, (com escriu Mistral de les oronelles) sembla que diu: “*Jesucrist*” ¿Hi pot haver res mes alegre i esperançador? -¿I porque el Bon Deu ens hauria posat ales al cor i a la ment, sinó per volar i repetir a tot-hora ¡*Sursum!*!

-Sempre ben afma.

Maria-Antònia Salvà

“Ave Maria Purissima
Concebuda sens pecat”

Lluchmajor 27 de setembre – 1944

Mon bon amic Duràn: Que molts anys, i amb tota la felicitat compatible amb aquest mon, pugui celebrar, amb els seus la festa del Sant Arcàngel que li es Patró, fins que el mateix Princep de les Milícies Celestials, exercint el Ministeri Divi, li doni ingrés a la Benhaurança pleníssima i eterna; amèn, amèn.

x x x

Molt em plau el que V. amb companyia de la seva bona esposa hagi pogut estiuejar enguany a lloc tan delitós com deu esser la plaja d'Alcudia en vistes a la costa brava de Formentor. Per *nosaltres* te allò quelcom de sagrat que no podràn desvirtuar mai tots els modernismes de l'època actual. I com acab de sentir-ho, aquests dies, precisament en que Mn. Bartomeu Torres, Ecònom de la Parròquia del Port de Pollensa, m'ha enviat el seu opuscle sobre D. Miquel Costa, Sacerdot. ¿En te noticia Vostè? – El llibret en qüestió, publicat a Vitoria, forma en la col·lecció “*Semblanzas sacerdotales*” dedicada a la clerecia espanyola. – De moment em semblà que l'autor s'endinzava una mica massa en l'espiritualitat respectabilíssima de l'incomparable amic. Però ¡com n'es d'admirable tot allò! Beneit sia Deu que regalà a Mallorca una tal exemplaritat de Santedat i de Poesia!

El 16 del vinent Octubre, aniversari de la mort del Poeta, els seus amics de cada any li preparen un homenatge a Formentor mateix, i Mn Torres principal organitzador de l'acte, volia a totes passades que jo hi assistís. – Impossible, de tota impossibilitat. I com he sentit decepcionar-lo! No hi havia, però mes remei.

Amb tot i la temporada de preocupacions familiars que hem tinguda desde la caiguda del meu germa Francesc, la Providencia ens ha favorit amb una joia *vívida*: el dia de Sant Bernat (20 d'Agost prop-passat) vingué feliçment al mon el primer net del dit germa: un Francesquet com una rosa que ens umplí la casa i es l'alegria de tots. La seva mareta que ha estat sempre molt be el cria ella tota sola, i es un regal pels ulls i pel cor veure el grupet que fan mare i fill[,] ella tan joveneta, tan fina, tan simpàtica, i el menut tan encantador! El seu àvi el se beu amb la vista, i jo m'estic seny a perdre. Ja li he escrit un *no-ni-nó*, qui diu així:

1

“Boqueta de sucre
boqueta de mel,
galtetes de rosa
careta de cel”

2

“Ullets que es belluguen
amb ritme d'estels
qui giren i vaguen
sens boires ni vel.”

3

“Ullets qui s'acliquen
quan ronda la sòn,
amb una dolcesa
de sol qui se pon”

4

“Per mi no hi ha pena
ni calda, ni fret
quan tenc a la falda
aquell Francesquet.”

Pregui mon bon amic que aqueix do del cel sia la gloria de la família amb una llarga i ben aprofitada existencia en que no perdi mai la Gracia de Deu. Això darrer diu el meu germa que es la seva pregaria habitual. I la meua també.

El nou-nascut es la baula 17 de la cadena dels *Salvà de s'Allapassa* que no ha perdut el llinatge des de l'any 1425, per haver-hi hagut sempre successió masculina. – Deu sap el que ens té reservat l'avenir... Faci's en tot la Voluntat de Deu.

Veig que la ploma ha corregut mes del que jo esperava. Perdoni aquesta llarga parrafada, escrita *ex abundantia cordis*.

Afectuosos records als seus. Sempre afma en Jesús.

Maria-Antònia Salvà

Amic Duràn: D'els versos adjunts que he fet pels amics que m'han obsequiada amb motiu dels meus 75 anys, m'en fan copies impreses però estic cansada d'esperar-les, i el temps passa... Aquí té *els seus*, es a dir, una copia que acab d'escriure per Vostè.

No te idea del cas que m'han fet. N'estic tan admirada com agraida. Entre els actes col·lectius que m'han dedicat n'hi figura un d'altament simpàtic: Una gran multitud d'atlotetes de l'Acció Catòlica vestides de pagesa antiga, vengueren a casa expressament per cantar-me els Goigs de la Santa mallorquina —aquells famosos *Goigs* que desistírem de publicar!— sembla que en tenien de temps enrera la música. – El diumenge que això s'esqueia alguns dies després del meu aniversari hi havia a la Parroquia festa de la Santa, a on totes havien assistit a cantar, i també una deliciosa “Beateta” de qui elles formaven la cort. El predicador segons digueren “Parlà molt discretament de mi, sensa anomenar-me, demanà per mi oracions i fins recità versos meus relacionats amb la gran Santa mallorquina.” I després de l'Ofici vengué tota la comitiva, el predicador inclusu, i m'ompliren la casa. I cantaren com li dic, els *Goigs*, i les *Cançons de Sor Tomaseta*,” i aquell acte tan senzillament ingènu (sembla que la iniciativa partí d'elles) i aquella onada de simpatia, i aquella frescor juvenil m'arribaren a l'ànima.

I una altra cosa que em deixà mes admirada encara: El Senyor Batle, volgué proposar en plena sessió del Consistori, ben segur, (digue, d'esser secundat de tots) que la comissió municipal demani permís perquè sien publicades les meves obres afegint que si res no podien obtenir, al menys quedaria registrat a les Actes de l'Ajuntament, que la cosa s'havia intentat. – Confes que la tal determinació m'afalagà de bon de veres, no perquè esperi que aconseguixin res, (que jo en aquest punt som completament escèptica, o poc s'hi falta) sinó per la consideració i afecte en vers de mi que suposa un tal acord. Vaig pensar en la seva carta. ¡Ni si V. els hagués bufat a l'orella! Que el Bon Deu els prengui en compte, a V. i a tots, tanta i tanta benvolença, tanta i tanta generositat que em te confusa.

Sempre ben amiga en Crist.

Maria-Antònia Salvà

Lluchmajor 12 Desembre – 1944

Per tota la seva família els meus afectuosos records.

42

Lluchmajor 27 Setembre – 1945

Pax et Bonum

Benvolgut amic Duràn: Agraïdíssima a la seva apreciada carta i atenta felicitació p'el Dolç Nom de Maria, que li retorn efusiva per la diada del Sant Arcangel que li es Patró diada que li desig curulla de pau i d'alegransa amb l'amable companyia de la seva boníssima esposa i dels seus fills i nets, per molts anys, si convé.

No sabia que hagués estat tan delicat com diu, i m'en vaig planyer molt. Precisament recordava la bona impressió que em feu el seu aspecte la darrera o una de les darreres vegades que l'he vist, que fou a la biblioteca, amb En Ferrà, i semblava V. fins i tot rejuenit. Que hem de fer! cal que tinguem qualche cosa que oferir a Deu. Voldria de tot cor que li passàs aquesta molestia (que tan molestíssima deu esser) de l'aufegó, i que Nostre Senyor li envia, segurament per depurar la seva ànima. Em plau que segueixca escriguent i ordenant la seva obra literaria. Per algun temps jo també em vaig proposar de fer-ho pero he caiguda amb una desgana espantosa d'aquestes coses i ho he deixat anar, sensa cap disgust de que així sia.

El meu germa segueix amb les seves xacres i natural decadencia pero no pitjor. Ajudat de la crossa i el bastó, que no pot abandonar mai, va a missa cada dia, i a ca-nostre segueix pintant. Ara té entre mans un quadro religiós de grans dimensions que pinta per encàrreg, composició original de moltes figures, ja no es el primer que fa, i això el distreu.

Ademés, Deu beneeix abundantment la nostra familia: al cap d'un any i tres dies del naixement d'en Francesquet, ens es venguda una Margarideta, i entre un i altra, un altre Francesquet fill d'En Jaume (que ara es aquí de temporada amb la dona i el menut). Figuri's si estarem divertits amb aquests tres bigarnius, el mes gran dels quals te tretze mesos; pero ell son l'alegria i l'animació de tots nosaltres.

Ja deu sebre del casament d'En Ferrà, que haura estat per molts cosa inesperada. Encara no conec personalment la seva muller, pero tenc d'ella molt bones referencies. Deu els faci felicíssims, tan bon amic com es ell de tots nosaltres.

Ha vist l'estampa de la Mare-de-Deu de Formentor? – Te, al meu entendre, molt de caràcter, i porta (l'estampa) al dors una bella i escaient oració però ... en castellà! Darrerament, segons he llegit a L'Almudaina, En Miquel Dolç li ha escrit uns "Goigs" dels quals no sé mes que dos versos, prou gentils, que diuen: "*Dau-nos la viva pau del boscatge — O dolça Verge de Formentor.*"

Repetesc cordialíssims "molts anys" bon records a tots els seus i ... fins un altre dia si Deu ho vol.

- Sempre bona amiga en Jesús.

Maria-Antònia Salvà

43

A l'amic En Miquel Duran pel compliment dels seus vuitanta anys el 25 de Març de 1946.

*A la llum de la nova primavera
el meu cor que us estima i us venera
fa que us besí les mans amb lleialtat
pels 80 anys de vida dreturera,
per l'abundant collita que us espera
al sementer amb tanta amor conrat
de la Patria, la Fe, la Caritat.*

Maria-Antònia Salvà
Lluchmajor

44

L'Allapassa 24 de Setembre de 1946

Benvolgut amic Duràn: Ja li degué dir el seu fill que havia estada a ca-seva a saludar-lo i justament no hi va esser. Anavem a Alcudia amb els meus nebots, invitats per Na Catalina Costa —Oh, quina bella excursió!— i al nostre pas per Inca, enc que fos per breus moments, no em poguí estar de saludar-lo i ja ho veu... no devia convenir!

Feia pocs dies que havia rebuda la seva carta, interessant per tants de conceptes i tenia el propòsit d'escriure-li felicitant-lo per la millorança de la seva esposa en la seva salut, (que segons veig era un poc delicada), i pel casament de la seva filla Francisca, notícia que em sorprengué i m'alegrà molt per les belles qualitats que concorren en el seu marit. La meva enhorabona mes plena tant als nuvis com a V. i a la seva esposa. Quina alegria pels pares, veure els fills ben col·locats! Ara els deu quedar una altra filla, que Deu faci puguin veure-la tan ben acomodada com a la germaneta.

D'el seu fill gran no cal parlar-ne; pel que vaig veure i per les referencies que en tenc, el seu establiment tipografic ha d'anar molt envant... De l'altre no en sé res. ¿Curà, a la fi, d'el desequilibri mental que patia? Ho desig de tot cor, i em plau considerar-lo a V. rodejat de tan bona descendencia, recollint lo que ha sembrat en sa llarga i profitosa vida, i abastant encara la branca de llorer de la poesia Eucarística en el darrers Jocs Florals mallorquins. – Serveixin aquests mots de cordial felicitació per la diada del gloriós Sant Miquel, onomàstic de V. i que pugui celebrar-la molts d'anys amb salut, i pau i alegria de l'ànima.

Trista per demés fou per mi la nova que em comunica —i que jo ignorava— d'esser-se venuda la casa pairal de Ca'n Costa, a Pollensa. ¡La casa natal del *nostre* mai prou estimat Poeta En Miquel Costa i Llobera! – La pensada de Vostè, de fer d'ella un monument patri es justíssima, i tant de bo poguessem fer-hi qualche cosa els qui sentim intensament dins l'ànima el prestigi d'una tan alta personalitat!

He escrit a-n En Miquel Ferrà traspasant-li l'idea de V. a veure si ell i els demes amics farien un poc d'admosfera en torn d'una idea tan encertada. Son coses aquestes qui no poden arranjar-se amb una simple poesia pero si la cosa anàs envant, i els calgués la meva adhesió poden contar amb ella amb tota la forsa del meu afecte i de la meva convicció.

A na Catalina, que allà a Alcudia ens obsequià com no te idea, que va estar amb nosaltres amabilíssima, no vaig voler parlar-li del cas de la venuda esmentada per no contristar-la. Oh, si arribàs un dia en que vessim realitzats els nostres desitjos, que fos en vida d'*ella*!!

x x x

Quina bellesa la del *Mal pas* que jo no coneixia mes que de nom, i quina emoció el contemplar de lluny aquella serra de Formentor poblada per mi, de tan intims records! – Visitarem també les excavacions de l'antiga "*Pollentia*" romana, el que resta de les antigues murades de la ciutat fidelíssima, etc. etc.

x x x

Nosaltres be, per mercè de Deu; En Francesc germà molt decaigut però resignat, com un Sant. Encara de vegades pinta. Els meus versos actuals son o be de circumstancies, o be per corregir i redreçar poesies de consulta.

Sempre bona amiga de V. i dels seus
Maria-Antonia Salvà

Moments de bàsquet inquer (1995-2011)

XII JORNADES D'ESTUDIS LOCALS

M. Magdalena Payeras Capellà i Joana Payeras Picazo

Introducció

En la temporada 2010-11 l'equip de bàsquet d'Inca, el Bàsquet Mallorca, ha aconseguit l'ascens a la Lliga LEB Or. L'ascens és un moment que es mantindrà en la memòria col·lectiva dels aficionats a l'esport de la ciutat d'Inca. Al llarg dels anys podem trobar una successió d'instantants semblants a aquest. A continuació es mostren alguns dels més significatius dels darrers quinze anys, així com alguns dels jugadors més recordats.

1. Els moments més significatius

El recull dels moments més importants se centra en el període 1995-2011, des de l'instant en el qual es comencen a disputar lligues de categoria estatal fins a un altre ascens, el de la temporada 2010-11.

